

2009 YEREL SEÇİM SÜRECİNDE İZMİR BASININDA FOTOĞRAFLARLA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ BAŞKAN ADAYLARI

Yrd.Doç.Dr. Zühal ÖZEL SAĞLAMTİMUR*
Arş.Gör. Alahattin KANLIOĞLU*

ÖZET

Bu makale, 29 Mart 2009 yerel seçimler öncesinde İzmir Büyükşehir belediye başkan adaylarının basında yer alan fotoğraflarının resim altları ve haber başlıklarıyla birlikte sunum biçimleri ve sıklıklarının incelenmesini amaçlamaktadır. Araştırma kapsamında, 11 adet siyasi parti ile birlikte 5 bağımsız İzmir Büyükşehir belediye başkan adayının fotoğrafları, içerik analizi yöntemiyle incelenmiştir. 01-28 Mart 2009 tarihleri arasında, İzmir yazılı basını temsil ettiği düşünülen ulusal çapta yayın yapan Hürriyet, Milliyet, Posta ve Haber Türk gazetelerinin Ege veya İzmir'e özel ilaveleri ile bölgesel yayınlanan Yeni Asır ve Ege Telgraf gazetelerinin ilk sayfaları örnekleme oluşturmuştur.

Anahtar Kelimeler: Fotoğraf, Yerel Seçim, Siyaset, Büyükşehir Belediye Başkan Adayları.

METROPOLITAN MUNICIPALITY PRESIDENT CANDIDATE WITH PHOTOS IN IZMIR PRESS IN 2009 LOCAL ELECTION PROCESS

ABSTRACT

This article aims to examine the photo beneaths of president candidates of İzmir Metropolitan Municipality that took place in press and presentation forms with news caption and their frequencies. Within this reseach, with 11 politics party, 5 independent İzmir Metropolitan President Candidates' photos have been examined with the content analysis method. Between the dates of 1-28 March of 2009 the first pages of Hürriyet, Milliyet, Posta and Habertürk newspapers that are thought to represent İzmir printed press and broadcasting international scale and with their addings special for Aegean Region or İzmir and also the regional issued Yeniasır and Ege Telgraf newspapers have formed the sample.

Key Words: Photo, Local Election, Politics, Metropolitan Municipality President Candidates.

---

* Ege Üniversitesi İletişim Fakültesi Radyo Televizyon Sinema Bölümü

GİRİŞ

Kamu yönetimi yaklaşımı, evrensel değerlerin yanı sıra yerel değerlerin de korunup geliştirilmesi düşüncesini benimsemiştir. Ancak küreselleşme olgusunun varlığı ve etkileri, her alanda olduğu gibi demokrasi, yerel yönetim, kentleşme, katılım gibi alanları da etkilemiştir. Merkezi yapılanmaya karşı esneklik ve çeşitlilik sağlamaya yönelik bir gelişme olan yerelleşme, yerel siyasetin toplumların öncelikleri arasında yer almasını zorunlu kılmaktadır. Bu durum ise; yerel halkın, yerel yönetimlerin, yerel siyasetin ve şehirlerin önemini arttırmıştır.

Şehir yaşamı, insanların yaşadıkları şehre karşı çeşitli sorumluluklar taşımasına neden olduğu gibi, sağlık, eğitim, imar, altyapı, kültürel ve sosyal konularda hizmet alma hakkını beraberinde getirmektedir. Yerel yönetimler, ilgili yasal düzenin onlara verdiği yetki ve sorumluluklar bazında, şehirde yaşayan insanların, daha iyi yaşam koşulları beklentisini karşılamak üzere seçimle işbaşına gelmektedir. Demokrasi, katılım, saydamlık, halk denetimi, barış ve refah gibi kavramlar büyük ölçüde yerel yönetimler aracılığıyla yaşam bulmaktadır. Yerel yönetim birimlerinden biri olan belediye ve özellikle büyükşehir belediyeleri, büyük şehirlerde yaşayan insanların yaşamlarını kolaylaştırmak adına hizmet etmektedirler.

Belediyelerin yerel ölçekte hizmet ve yatırım becerilerinin dışında, yönetime katılım ve özellikle seçim mekanizmaları da oldukça önemlidir. Türkiye’de yerel seçimler denildiğinde genellikle büyükşehir belediyelerinin ön plana çıkması, araştırmamızın bu konu üzerine yoğunlaşmasına neden olmuştur. Büyükşehir belediye başkan adaylarının seçmence tanınması, yönetmeye aday oldukları kente dair sorunlar hakkında hangi projelere ve görüşlere sahip olduklarının anlaşılması ve duyurulması medyada gündeme gelmeleriyle mümkün olmaktadır. Önemli bir kitle iletişim aracı olan gazete, özellikle seçim dönemlerinde siyasi bir tercih belirleyecek olan vatandaşlar adına, adayların kimliklerinin tanınması veya bu kişilerin kendini tanıtabilmesi gibi önemli işlevleri yerine getirmektedir. Gazetelerde yer alan haber fotoğrafları, dil sınırlaması olmaksızın adayları ve kişisel özelliklerini çok daha iyi tanıtabilmekte, sosyal, kültürel ve siyasal olarak seçmeni etkileyebilmektedir.

Daha önce yeterince tanımadığı veya hiç tanımadığı adaylar hakkında kanaat geliştirmesi ve sonuç olarak oy verme davranışı sergilemesi beklenen seçmenin, bu süreçte faydalandığı en önemli araçlardan birisi gazetelerdir. Adayların gazetelerde haberlere konu olma sıklığı ve bu sırada kullanılan fotoğraflar seçmen gözünde adayın imajını belirlemektedir. Seçmenin siyasi tercihini belirleme sürecinde etkili olan birçok farklı faktörle (eğitim, sosyo-politik duruş, sosyo-ekonomik durum, seçim sürecinde ülkenin ve dünyanın

içinde bulunduğu genel konjektür ve bunu belirleyen faktörler, çevre, aile vb.) birlikte gazetelerde yer alan haberler ve bu haberlerde kullanılan fotoğrafların adayları tanımaya yönelik etkisinin olduğu düşünülmektedir.

Hazırlanan çalışma, 29 Mart 2009'da yapılan yerel seçimlerle ilişkili olan aday fotoğraflarına, fotoğraf altlarına ve haber başlıklarına odaklanmaktadır. İzmir basını olarak nitelenebilen Milliyet Ege, Hürriyet İzmir, Posta Ege, Haber Türk Egeli ekleri ile Yeni Asır ve Ege Telgraf gazetelerinin ilk sayfaları, 01-28 Mart tarihleri arasında içerik analizi yöntemiyle incelenmiştir. Araştırma kapsamında, 11 adet siyasi parti ile birlikte 5 bağımsız İzmir Büyükşehir Belediye Başkan adayının fotoğrafları incelenmiş, bu adayların seçim öncesinde yazılı basında ne sıklıkla yer aldıkları ve nasıl bir görünüm sergilediklerini saptamak amaçlanmıştır.

1. Yerel Siyaset ve Seçimler

Yerel aktörlerin karar ve uygulamalarda daha etkin olarak yer almasını amaçlayan yerel siyaset ve yerel seçimler, demokratik bilincin ve kültürün gelişimi açısından oldukça önemli görülmektedir. Yerel yönetimlere, siyasal olgunlaşmanın ilk evresi ve ulusal siyasetin karmaşık yapısının öğrenildiği okul gözüyle bakılması nedeniyle, yerel siyaset denilince yerel ölçekte yapılan siyaset akla gelmekte, yerel seçimleri de içine almaktadır.

1.1. Yerel Siyaset

Siyasetin temelinin şehirden ve şehir yönetiminden doğduğu görüşü aslında yerel siyasetin tanımlanması açısından da anlam taşımaktadır. Topluluk halinde yaşayan insanlar arasında doğan siyaset ile eş anlamlı olarak kullanılan politika eski Yunan'da 'şehir' anlamına gelen 'polis' kelimesinden gelmekte, "kenti oluşturan yurttaşların toplantısı" (Çam, 1981: 16) anlamını taşımaktadır. Siyasi topluluk ve şehir devletlerinin yönetilmesi ve ilgili işlerin yürütülmesini kapsamaktadır. Ülke, devlet, insan yönetimi olarak görülen siyaset, Ahmet Taner Kışlalı'ya göre, "siyasal otorite ile ilgili kurumların ve bu kurumların oluşmasında ve işlenmesinde rol oynayan davranışların bilimi" (1987: 4) olarak tanımlanmaktadır. Siyaset bazı bilim adamlarına göre devletle sınırlıyken, Duverger gibi çoğunluğa göre ise iktidardan hareket etmektedir (1982: 30). Siyasetin ve özellikle yerel siyasetin amacı sadece toplumları idare etmek, iktidarı kullanmak, gelirler ve halk üzerinde hakimiyet kurmak olarak görülmemeli; insanların mutluluğunu sağlamak, yaşam koşullarını iyileştirmek, kalkınmasını sağlamak, sosyal adalet ve dayanışmayı gerçekleştirmek olarak da değerlendirilmelidir.

Kentsel veya yerel siyaset, dar anlamda yerel düzeyde karar alma süreçlerini etkileyen tüm etmenlerin incelenmesi olarak tanımlanırken, geniş anlamda kentleşme sürecini ve yerel birimleri ilgilendiren bütün etkinlikler ve

politikaları tanımlamaktadır (Keleş, 2009: 111). Yerel siyaset kavramı, kentsel siyaset kavramıyla eş anlamlı olarak kullanılmaktadır. Yerel siyasetin merkezi kavramları kent ve kent yönetimidir. Yerel siyasetin konusu ise kent, kent halkı, kent yönetimi, kent yaşamı ve kent düzeyindeki sorunlardır. Bu bağlamda, kırsal ve kentsel alanlarla ilgili konular, devlet ile ilişkiler ve yerel seçimler gibi konular yerel siyaset kapsamında yer almaktadırlar.

1.2. Yerel Seçimler

Halkın kent yönetimine katılabilmesi için en uygun ölçek yerel yönetimler olmakla beraber, halkın demokratik tercihlerini yapabilmelerinin en uygun yolu seçimlerdir. Türkiye’de yerel seçimlerde, önemli farklılıklar göstermekle birlikte genel seçimlerde olduğu gibi nispi temsil sistemi uygulanmaktadır. Temsili yönetim anlayışının bir gereği olarak halk, seçtikleri yerel yöneticilerden belli bir süre için kendilerini temsil etmesini ve yönetim sürecini gerçekleştirmelerini beklemektedir.

Seçim davranışı, çoklu alternatifler arasında bir tercih yapılması olarak görülmekte, özellikle yerel seçimlerde, alternatifler arasında aday belirlenirken, partilerin tutumu, seçmenlerin yerel seçime verdikleri önem ve neye göre oy verdikleri belirleyici olmaktadır. Bu unsurlarla birlikte özellikle büyükşehir belediye başkanlarının seçiminde iş dünyasının, sivil toplum örgütlerinin ve medyanın yanı sıra, ekonomik faktörlerin, etnik ve mezhebi kabullerin, feodal ilişkilerin ve kültürel faktörlerin de etkileri bulunmaktadır.

Yerel seçimlerde oy vermeyi etkileyen farklı faktörler olmakla birlikte yerel seçimler, genel olarak demokratik yerel yönetim değerlerini gerçekleştirmekten uzak kalmaktadır. Özellikle ulusal siyasal sorunlar karşısında yerel sorunların yeri, ulusal parti tercihlerinin gölgesinde kalabilmekte ve yerel etkenlerin yerel seçimler üzerindeki etkisi göreceli kalmaktadır. Hatta, yerel seçimlere gösterilen ilgi ve çaba, yereli anlamak ve tercihleri yansıtmaktan ziyade genel seçimlerin bir provası, kamuoyu yoklaması ya da ara bir dönemde siyasal iktidarın güven oylaması olarak değerlendirilmektedir (Bulut ve Tanıyıcı, 2008: 327-328). Ulusal seçimden belli bir süre sonra yapılan yerel seçimler, iktidar partisi açısından bir güven oylaması niteliğini kazanırken, ulusal seçimden önce yapılan yerel seçimler iktidar ve muhalefet için bir prova niteliği taşımaktadır.

Yerel seçimlerde adayların belirlenmesi gibi konularda yerel siyasetin tek belirleyici olamadığı, merkezi siyaset tarafından da isimlerin saptandığı görülmektedir. Seçimlerde, belirlenen adayların isimlerinin, karakterlerinin, iş yaşamlarının, başarılarının, plan, proje ve çözüm önerilerinin yanısıra siyasal partilerin adının ve ideolojisinin oy verme davranışında etkili olduğu görülmektedir.

2. Yerel Seçimler ve Medya

Günümüz medya çağında kamuoyu oluşturmadaki büyük gücü dikkate alındığında belediye başkan adaylarının yazılı ve sözlü basından yararlanma isteklerini yadırgamamak gerekmektedir. Dinçkol'a göre, yayın organları bilgi ve haber kaynağı olduğu kadar, oluşan kamuoyunun siyasal karar mekanizmalarında etkili olması açısından da önem taşımaktadır. Yönetime ilişkin bilgilerin, haberlerin yönetilenlerce serbestçe öğrenilmesi, kamuoyunun özgür ve serbest oluşma ortamını sağlamaktadır (2006: 61). Ayrıca, medya çoğulculuğunun özgür kamuoyu oluşumunda olumlu etki yapabilmesi için, medyada eşitliğin sağlanması gerekmektedir (Sartori, 1993: 112). Demokrasinin temeli olan yerel siyaset ve seçimlerle ilgili düşüncelerin, kanaatlerin oluşumunda ve yayılmasında eşitlik sağlanmasının yanısıra dürüstlük ve doğruluk kuralları bilgi ve haber vermede ön planda tutulmalıdır.

Bireylerin fiziksel ve kültürel gelişimi, kentlerin daha yaşanabilir olarak standartlarının geliştirilmesi, sorunları azalmış, ortak kent kültürü ve anlayışı oluşturulması çabalarında yaygın medyadan ziyade yerel medya önem taşımaktadır. Siyasal ve kültürel iletişim ortamlarının düzenlenmesi konusunda da yerel medya gerek haberleriyle gerekse üreteceği diğer programlarla katkı sağlayabilmektedir. Yerel medyanın, yerel yönetimleri denetleme, bir bölgedeki kültürel ve tarihsel mirasın korunmasına katkı sağlama, sivil toplum örgütlerinin güçlenmesini sağlama ve onlara destek olma, yaygın medyada görülen tekelleşmeye karşı alternatif ve çoksesselik oluşturma işlevleri de bulunmaktadır (Bayram, 2007: 623). Seçim zamanlarında yerel halkın oy vereceği parti konusunda ikna edilmesi için siyasal partiler yerel medyayı yoğun olarak kullanma eğilimindedir. Büyükşehir belediye başkanlığına aday olan isimler ise, genellikle seçmenlerin haber almasını sağlayabilecek yerel medya organlarında kendilerine yer bulabilmektedirler. Başkan adayının kendisinin ya da bir çalışmasının medyada yer alabilmesi için, görseelliği ön plana çıkarması, çatışma yaratması, ilginç olması, yenilik sunması ve yeni bilgiler açıklaması, merak uyandırması vb. gerekmektedir.

3. Yerel Seçimler Öncesi Siyasal İletişim ve İmaj Çalışmaları

Yerel seçimler öncesi gündeme gelmek ve fark edilmek isteyen adayların, kendilerini halk kitlelerine anlatabilmek ve çeşitli mesajlar verebilmek için siyasal yaşam içerisinde insanlarla iletişime girmeleri gerekmektedir. Bu iletişim biçimi genel olarak siyasal iletişim olarak adlandırılmakta, bu iletişimi kurmanın en iyi yolu yazılı ve sözlü basın olarak görülmektedir.

Siyasal iletişimde ya da diğer ifade şekliyle siyasal pazarlamada amaç adayı en çok sayıda seçmene tanıtmak, öteki adaylarla arasındaki ayrımı belirlemek ve seçimi kazanmak için en çok oyu toplayabilmektir (Topuz, 1991: 8).

Siyasal iletişim, bütün siyasal faaliyetleri kapsamına rağmen çoğunlukla seçimler, seçim propagandası, adayların ve partilerin “mesajlarının” etkililiği, siyasal tutumlar ve oy verme, aday seçme tutumları ve davranışlarını incelemekte ve tartışmaktadır (Erdoğan, 1997: 190). Siyasal iletişimin pratik dünyasında, seçim dönemlerinde adayların ve yapacakları işlerin destek alabilmesine yönelik ‘seçim odaklı siyasal iletişim’ konusu ağırlık basmaktadır.

Bir siyasal iletişim biçimi olarak düşünülen imaj, özellikle yerel seçimler öncesinde başkan adayların kişisel özelliklerini sergilemeye yardımcı olmaktadır. Türkiye’de son dönemlerde oldukça sık tartışılan ve daha çok dış görünüme yönelik olarak kavramlaştırılan imaj, “dış görünümünden başlar, davranışlar, düşüncelerin dışa vurumu, konuşmalarla şekillenir” (Rigel, 2000: 240). Siyasal iletişim bağlamında doğru konumlandırılmış bir başkan adayı bir partiye yerel seçim bölgesinde seçim kazandırabildiği gibi, yanlış konumlandırılmış bir başkan da seçim kaybettirebilmektedir.

Adaylar, yaşadıkları kentin kültürü, tarihi ve ekonomik yapısıyla birlikte belli bir ideoloji çerçevesinde imajlarını belirlemelidirler. Özellikle yerel yönetimlere aday olanlarda, dış görünümünden çok, bir belediye başkan adayının geçmişi, eğitimi, çevresi, ailesi, başarıları, karakter özellikleri, görüntüsü, yaşı, cinsiyeti, konuşma biçimi ve en önemlisi bölgeye olan hakimiyeti önem kazanmaktadır. Günümüzde yerel yönetimlerde özellikle Büyükşehir belediye başkanlığına aday isimler, bölgenin yapısını ve sorunlarını bilen, bölgenin taleplerini anlayıp, çözüm getirebilecek özelliklere sahip canlı ve enerjik kişilikler olmalıdır. Halkın sevmesi ve güven uyandırabilmesi için halkın başkanı ya da halkın içinden gelme imajını kurmalıdırlar. Bu imajı kurmada, adaya en çok yardım eden ise medyadır, araştırmamız kapsamında ise kitle iletişim araçları arasında en önemli ve uzun süreli etkiye sahip yazılı basın yani gazeteler ve gazetelerde yayınlanan fotoğraflar incelenecektir.

4. 2009 Yerel Seçimleri Öncesinde İzmir Büyükşehir Belediye

Başkan Adaylarının Basında Yer Alan Fotoğraflarının İncelenmesi

Büyükşehir belediye başkan adaylarının toplumdaki sınıfsal, toplumsal, siyasal ilişkileri, eğitimi, mesleği, birikimi, yaşı, hatta cinsiyeti gibi çeşitli faktörler seçimlerde belirleyici olmakta, başkan adayının belediyecilik anlayışı, yönetim tarzı ve ilişkilerini ortaya koymaktadır. Günümüzde, büyükşehir belediye başkan adaylarının değerleri, görüşleri, yaklaşımları ve duyguları harmanlanarak halk üzerinde bir yargı oluşmaktadır. Başkanlığın, seçimsel bir görev olması nedeniyle adayların kendilerini kanıtlamaya ihtiyaçları olmaktadır. Bu amaçla adaylar bazen halkla ilişkiler faaliyeti, bazen reklam ve tanıtım amaçlı, bazen propaganda yapmak üzere yerel basın kuruluşlarında boy göstermekte ve çoğunlukla da haberin öznesi olarak gündeme gelmektedirler.

4.1. Araştırmanın Konusu

29 Mart 2009 yerel seçimler öncesinde İzmir Büyükşehir Belediye başkan adaylarının basında yer alan fotoğraflarının resim altları ve haber başlıklarıyla birlikte sunum biçimleri ve sıklıklarının incelenmesi araştırmanın konusunu oluşturmaktadır.

4.2. Araştırmanın Amacı

Günümüz Türkiye'sinde seçmenlerin, seçim bildirgelerinden çok, basında yer alma sıklıklarından etkilendikleri düşüncesinden yola çıkılmış, Büyükşehir belediye başkan adaylarının, seçim öncesinde yazılı basında nasıl yer aldıklarının İzmir ili örneğinde araştırılması amaçlanmıştır. Araştırma kapsamında, İzmir Büyükşehir Belediye Başkanlığı adaylarının İzmir basınında haberlere konu olurken fotoğraflarda nasıl sunuldukları, kimlerle ve nasıl görünmeye çalıştıkları, nasıl bir imaj kurdukları belirlenmeye çalışılmıştır.

4.3. Araştırmanın Yöntemi

İçerik analizi yönteminin kullanıldığı araştırma kapsamında, İzmir yazılı basını temsil ettiği düşünülen ulusal çapta yayın yapan Hürriyet, Milliyet, Posta ve Haber Türk gazetelerinin Ege veya İzmir'e özel ilaveleri ile bölgesel yayımlanan Yeniasır ve Ege Telgraf gazeteleri örnekleme oluşturmuştur. 29 Mart seçimlerinin öncesi bir ay içerisinde adayların seçim çalışmalarının artması ve gazetelerin seçimlerle ilgili haberlere daha çok yer ayırması nedeniyle, 01-28 Mart 2009 tarihleri arası inceleme dönemi olarak seçilmiştir. Bu dönem içerisinde, Yeniasır ve Ege Telgraf ile birlikte ulusal gazetelerin Ege ve İzmir ekleri örnekleme dahil edilmiştir. En çok birinci sayfalarının okunduğu ve birinci sayfaya haber olarak girmenin önemli olduğu düşüncesinden hareketle, ilk sayfalar analize tabi tutulmuştur.

İl Seçim Kurulu'ndan alınan bilgiye göre, İzmir Büyükşehir Belediye başkanlığı seçimine katılan Adalet ve Kalkınma Partisi (AKP) adayı Taha Aksoy, Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) adayı Aziz Kocaoğlu, Milliyetçi Hareket Partisi (MHP) adayı Dursun Musavvat Dervişoğlu, Demokrat Parti (DP) adayı Haluk Guntan, Anavatan Partisi (ANAP) adayı Gülgün Beşerler, Liberal Demokrat Parti (LDP) adayı Orkun Köksoy, Demokratik Sol Parti (DSP) adayı Harun Öztürk, Türkiye Komünist Partisi (TKP) adayı Özgür Sarı, Saadet Partisi (SP) adayı Şerafettin Kılıç, Bağımsız Türkiye Partisi (BTP) adayı Zübeyde Uslu, Halkın Yükselişi Partisi (HYP) adayı Mustafa Mehmet Balçık ve Bağımsız adaylar Taner Büte, Baki Baklan, Necmiye Şafak Özdoğan, Arif Ali Cangı ve Celal Görmüş olmak üzere 5'i bağımsız toplam 16 adayın yer aldığı haber fotoğrafları temel inceleme alanı olarak seçilmiştir.

4.4. Araştırma Verileri

01-28 Mart 2009 tarihleri arasında örnekleme oluşturan 6 gazetenin toplam 168 adet ilk sayfası, bu sayfalarda yayımlanan İzmir Büyükşehir belediye başkan adaylarıyla ilgili toplam 311 adet haber fotoğrafı incelenmiştir.

Yapılan incelemeler sonucunda, tablo 1’de de görüldüğü gibi, belirlenen tarihler arasında CHP adayı 139 fotoğrafla, AKP adayı 80 fotoğrafla, MHP adayı 48 fotoğrafla, ANAP adayı 5 fotoğrafla, DSP adayı 11 fotoğrafla, DP adayı 11 fotoğrafla, SP adayı 15 fotoğrafla ve bağımsız aday Arif Ali Cangı 2 fotoğrafla gazetelerin ilk sayfasında yer almış, LDP adayı, TKP adayı, BTP adayı, HYP adayı ve 4 bağımsız aday ile ilgili fotoğraf yer almamıştır. Gazetelere baktığımızda ise, toplam 311 adet fotoğrafın 70 adeti Yeni Asır’da, 63 adeti Posta Ege’de, 55 adeti Milliyet Ege’de, 46 adeti Ege Telgraf’da, 40 adeti Hürriyet İzmir’de ve 37 adeti Haber Türk Egelı’de yayımlanmıştır.

Tablo 1: İzmir Büyükşehir Belediye Başkan Adaylarının Gazetelerde Yayımlanan Fotoğraflarının Dağılımı

	MİLLİYET EGE	HÜRRİYET İZMİR	POSTA EGE	HABER TÜRK EGELİ	YENİ ASIR	EGE TELGRAF	TOPLAM
CHP	25	21	32	16	20	25	139
AKP	11	11	14	13	18	13	80
MHP	10	3	8	5	17	5	48
ANAP	1	-	-	1	3	-	5
LDP	-	-	-	-	-	-	-
DSP	3	1	2	1	4	-	11
TKP	-	-	-	-	-	-	-
DP	2	1	2	1	4	1	11
SP	2	3	4	-	4	2	15
BTP	-	-	-	-	-	-	-
HYP	-	-	-	-	-	-	-
TANER BÜTE	-	-	-	-	-	-	-

BAKİ BAKLAN	-	-	-	-	-	-	-
N.ŞAFAK ÖZDOĞAN	-	-	-	-	-	-	-
ARIF ALİ CANGI	1	-	1	-	-	-	2
CELAL GÖRMÜŞ	-	-	-	-	-	-	-
TOPLAM	55	40	63	37	70	46	311

CHP adayı 32 fotoğrafla en çok Posta Ege’de ilk sayfaya girerken, AKP adayı 18 fotoğrafla, MHP adayı 17 fotoğrafla, DSP, DP adayları 4’er fotoğrafla en çok Yeni Asır gazetesinde, SP adayı ise 4’er fotoğrafla Yeni Asır ve Posta Ege’de en çok yer almıştır. Bağımsız aday Arif Ali Cangı, Milliyet Ege ve Posta Ege’ye 1’er fotoğrafla görülmektedir.

İncelenen gazetelerin ilk sayfalarında 311 adet haberle birlikte fotoğraf yayınlanırken, toplam 20 adet fotoğrafsız habere rastlanmış, ancak bu haberler araştırma kapsamı dışında yer almıştır. 7 adet haberle en çok Ege Telgraf gazetesi fotoğrafsız haber yaparken, bu gazeteyi 5 haberle Haber Türk Ege’li ve Yeni Asır, 2 adet haberle Posta Ege, 1 adet haberle Hürriyet İzmir izlemiş, Milliyet Ege fotoğrafsız haber yayınlamamıştır. Partilere göre ise ilk üç sıra değişmemiş, CHP adayı 10 adet, AKP adayı 5 adet, MHP adayı 3 adet fotoğrafsız haberle yer alırken, SP adayı 2 adet fotoğrafsız haberle ilk sayfalarda yer bulmuştur.

Yapılan incelemeler sonucunda, İzmir Büyükşehir belediye başkan adaylarının gazetelerin ilk sayfalarında yer alan fotoğrafları, içeriklerine göre kategorize edilmiştir. Bu kategoriler şunlardır; Adaylar Çocuklar, Gençler ve Yaşlılarla Birlikte, Adaylar Halkın İçinde; Adaylar Halkı Selamlarken; Adaylar Ailesiyle Birlikte; Adaylar Seçim Mitinglerinde; Adaylar Parti Lideri veya İleri Gelenleriyle Birlikte; Adaylar Partisinin İlçe ve Belde Adaylarıyla Birlikte; Adaylar Aynı Fotoğraf Karesinde Yan Yana; Adayların Rakip Seçim Bürosu ve Adaylarla ilişkisi; Adaylar Muhabirlerle Aynı Karede; Adaylar Yatırım ve Ekonomi Haberlerinde; Adaylar Gazeteleri Ziyaret Esnasında; Adaylar Yerel Gelenekleri Uygularken; Adaylar Belediye Hizmetlerini/Yatırımlarını Denetlerken; Adaylar Sanatçılar ve Sporcularla Birlikte; Adaylar Konserde; Adaylar ve Hayvan Sevgisi; Aday Portreleri; Adayların Vesikalık, Elde Mikrofonlu ve Dekupe Fotoğraflarıdır.

Tablo 2’de belirlenen kategorilere göre, kategori numaraları verilmiş, böylece tablo 3’de kısaltmaya gidilmiştir.

Tablo 2: İnceleme Sonucunda Belirlenen Kategoriler ve Kategori Noları

Kategori No	Kategoriler
1	Adaylar Çocuklar, Gençler ve Yaşlılarla Birlikte
2	Adaylar Halkın İçinde
3	Adaylar Halkı Selamlarken
4	Adaylar Ailesiyle Birlikte
5	Adaylar Seçim Mitinglerinde
6	Adaylar Parti Lideri veya İleri Gelenleriyle Birlikte
7	Adaylar Partisinin İlçe ve Belde Adaylarıyla Birlikte
8	Adaylar Aynı Fotoğraf Karesinde Yan Yana
9	Adayların Rakip Seçim Bürosu ve Adaylarla ilişkisi
10	Adaylar Muhabirlerle Aynı Karedede
11	Adaylar Yatırım ve Ekonomi Haberlerinde
12	Adaylar Gazeteleri Ziyaret Esnasında
13	Adaylar Yerel Gelenekleri Uygularken
14	Adaylar Belediye Hizmetlerini/Yatırımlarını Denetlerken
15	Adaylar Sanatçılar ve Sporcularla Birlikte
16	Adaylar Konserde
17	Adaylar ve Hayvan Sevgisi
18	Aday Portreleri: Adayların Vesikalık, Elde Mikrofonlu ve Dekupe Fotoğrafları

Tablo 3’de, İzmir Büyükşehir Belediye Başkan adaylarının kategorilere göre ilk sayfa haberlerinde yer alan fotoğraflarının sayıları gösterilmiştir. Tablo 3’de de görüldüğü gibi, belirlenen tarihler arasında, “Aday Portreleri: Adayların Vesikalık, Elde Mikrofonlu ve Dekupe Fotoğrafları”, en çok fotoğrafın (146 adet) olduğu kategori olarak gözlenmektedir. Bu kategorinin en yakın takipçisi olan 29 fotoğrafla “Adaylar Halkın İçinde” ile arasında oldukça büyük bir sayısal fark bulunmaktadır. Tablo 1’de 311 toplam fotoğraf varken, tablo 3’de bu sayının 333’e çıkması, bazı fotoğrafların birden fazla kategoride sınıflamaya tabi tutulması ya da aynı fotoğraf karesinde birden fazla adayın yer alması nedeniyle olmuştur.

Tablo 3: İzmir Büyükşehir Belediye Başkan Adaylarının Fotoğraflarının Kategorilere Göre Sınıflandırılması

Kategori No Aday	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	TOPLAM
CHP	15	19	16		10	2	9	11	4	4	3		7	11	2	1		43	157
AKP	4	4	2	4	1	6	2	11	1	2			1				4	40	82
MHP	1	5		1		4		6	2	2								28	49
ANAP										1								5	6
LDP																			
DSP										2		1						8	11
TKP																			
DP										1		1						9	11
SP		1				1	1			1								11	15
BTP																			
HYP																			
TANER BÜTE																			
BAKİ BAKLAN																			
N.ŞAFAK ÖZDOĞAN																			
ARIF ALİ CANGI																		2	2
CELAL GÖRMÜŞ																			
TOPLAM	20	29	18	5	11	13	12	28	7	13	3	2	8	11	2	1	4	146	333

1. Adaylar Çocuklar, Gençler ve Yaşlılarla Birlikte

İzmir Büyükşehir belediye başkan adayları toplam 15 adet haber fotoğrafı ile gazetelerde çocuklarla birlikte yer almıştır. CHP adayına ait 10 adet, AKP adayına ait 4 adet ve MHP adayına ait 1 adet haber fotoğrafı görülmektedir. 15 fotoğrafın hepsini birden yazılı olarak ifade etmek ve aktarmak makale içerisinde mümkün olmamakla birlikte, farklı ve önemli görülen fotoğrafik anlatımlardan örnekler vermek mümkündür; 10 Mart tarihli Yeni Asır gazetesinde “Minik Ceren Protokolde” başlığıyla AKP Adayı Taha

Aksoy, Başbakan Tayyip Erdoğan'la birlikte bulunduğu kürsüde kurdele kesim töreninde ve Ceren isimli çocukta onların önünde durmaktadır. 7 Mart tarihli Yeni Asır gazetesinde ise, MHP Adayı Dervişoğlu kendi kızını kucaklarken görülmektedir. 23 Mart tarihli Hürriyet İzmir'de ise, CHP adayını Kocaoğlu, engelli çocuklarla ve onlardan birine sarılmış halde "Engelsiz Parkta Özgürlüğün Tadını" başlıklı haberde "Engelliler Keyifli Bir Gün Geçirmenin Mutluluğunu Yaşadı" fotoğrafı altyla görülmektedir.

Halkın önemli bir bölümünü içeren gençlerle birlikte ise, yalnızca CHP adayını Kocaoğlu'na ait toplam 4 fotoğrafı saptanmıştır. Bunların da hepsi belediye burslarıyla ilgili haberlerde benzer fotoğraflardır. 12 Mart tarihli Haber Türk Ege'de "Bursları Aldık Çak Başkan", 3 Mart tarihli Ege Telgraf'da "Üniversitelilerden Moral", 8 Mart tarihli Ege Telgraf gazetesinde "Burslarda Yeni Ödeme Salı'ya" ve 3 Mart tarihli Hürriyet İzmir'de "Kocaoğlu Gençlerle Buluştu" haber başlığı ile birlikte Kocaoğlu gençlerle havada ellerini birbirine "çak" yaparken görüntülenmiştir.

Yaşlılarla birlikte ise seçim öncesi İzmir basınında yalnızca bir haber ve fotoğrafı birlikte tek aday ilk sayfada yer alabilmiştir. 26 Mart tarihli Posta Ege'de "İzmir'in Dert Babası" başlıklı haberde, "Ekonomik krizin vurduğu, yoksulluk ve çaresizlik içindeki vatandaşlar, tüm dertlerini, kendilerine yakın buldukları Aziz Başkan'larına anlatıyor. Kocaoğlu, genç-yaşlı, küçük-büyük demeden herkesi büyük sabırla dinliyor. Sorunlarına çare bulmaya çalışıyor..." diye devam etmekte, Aziz Kocaoğlu'nun halkla kurduğu yakın ve sıcak ilişkinin fotoğrafı karelerine yansıdığı eklenmektedir.

2. Adaylar Halkın İçinde

İzmir Büyükşehir Belediye Başkan adaylarının gazetelerde yayımlanan toplam 29 tane fotoğrafı bu kategori altında değerlendirilmiştir. CHP adayını Kocaoğlu 19 fotoğrafı basında yer alırken, MHP adayını 5, AKP adayını 4, SP adayını ise 1 fotoğrafı almıştır. 24 Mart tarihli Hürriyet İzmir'de MHP adayını sokakta el sıkarken, 13 Mart tarihli Haber Türk'de, AKP adayını esnafla konuşmaktadır. 28 Mart tarihli Ege Telgraf'da, CHP adayını kalabalık içinde "Kocaoğlu İşçisini Kazandı..." başlıklı haberle ellerinde çiçek olan kalabalık bir grup içinde görülmektedir. 11 Mart tarihli Yeni Asır gazetesinde, CHP adayını halkın içinde çiçek dağıtırken, 8 Mart Hürriyet İzmir'de SP adayını sokakta çiçek dağıtmaktadır. 28 Mart Posta Ege'de, MHP adayını esnaf temsilcileriyle toplantıda, 5 Mart Posta Ege'de, Kocaoğlu fırının içinde elinde ekmek "Başkan Ekmeğini Paylaştı" başlıklı haberle birlikte yer almaktadır. 16 Mart tarihli Ege Telgraf'da, CHP adayını halkın içinde önde yürürken çekilmiş boydan fotoğrafıyla görülmektedir.

CHP adayı Kocaoğlu, Haber Türk Ege’de 23 Mart tarihinde, “Uyarı: Sandığa Sahip Çıkmın” başlıklı haberle birlikte, yakın plan Bilardo oynarken, 25 Mart tarihli Hürriyet İzmir gazetesinde ise, halkla birlikte sokakta olduğunu ve olacağını vurguladığı haberde Kocaoğlu, vatandaşla tavla oynarken görülmektedir.

3. Adaylar Halkı Selamlarken

Gazetelerde 16 adet CHP, 2 adet AKP adayının olmak üzere toplam 18 tane halkı selamlarken çekilmiş fotoğrafları yer almıştır. 13 ve 28 Mart tarihli Haber Türk gazetelerinde AKP adayı Aksoy sokakta halkı selamlarken, 12 Mart tarihli Milliyet Ege’de CHP adayı Kocaoğlu, boynunda İzmirspor atkısı ile göğüs çekim dekupe edilmiş bir fotoğrafla görülmeyen bir kitleyi selamlamaktadır. 17 Mart Haber Türk Ege’de ise, CHP adayı dekupe edilmiş boydan fotoğrafıyla selam vermektedir.

4. Adaylar Ailesiyle Birlikte

İzmir Büyükşehir belediye başkan adayları arasında ailesiyle birlikte ilk sayfaya giren haber fotoğrafları, AKP ve MHP adaylarına aittir. AKP adayı Aksoy, eşi ve kızının yanı sıra damadının da görüldüğü 4 fotoğrafla dikkat çekmektedir. 14 Mart tarihli Ege Telgraf gazetesinde, Aksoy eşiyile farklı fotoğraflarda yer almakta, ancak bağlantı haber içeriğiyle kurulmaktadır. Taha Aksoy’un şehir dışında olduğu zamanlarda, eşi Nilgün Aksoy’un propaganda çalışmalarına devam ettiği, haber içeriğine eşlik eden bayan Aksoy’un halkla tokalaşırken fotoğrafı görülmekte, yanda ise AKP adayının vesikalık tarz fotoğrafı yer almaktadır. 7 Mart tarihli Yeni Asır gazetesinde ise, MHP adayı Dervişoğlu, gazetenin genel yayın yönetmeni Şebnem Bursalı ile birlikte sahilde yürürken, projelerinden bahsettiğinin açıklandığı habere eşlik eden diğer fotoğrafta ise adayın kızını kucakladığı görülmektedir. İlginç ve önemli olan spor kıyafetli (kot pantolon, yuvarlak yaka kazak ve mont) olan MHP adayının partisinin tek kurtuluş reçetesi olduğunu söylemesidir.

5. Adaylar Seçim Mitinglerinde

İncelenen dönem içerisinde gazetelerin ilk sayfasında, İzmir Büyükşehir Belediyesi Başkan adayı Kocaoğlu’na ait 10, Aksoy’a ait 1 fotoğraf olmak üzere toplam 11 miting fotoğrafı yer almıştır. Bu fotoğrafların birinde CHP adayı Kocaoğlu mitingde tek başına görülmekte, CHP adayı 2 ve AKP adayı 1 adet fotoğrafta parti liderleri ile, 7 fotoğrafta ise CHP adayı diğer partililerle birlikte görülmektedir. 23 Mart tarihli Ege Telgraf gazetesinde “İzmir Rengini Belli Etti” başlıklı haberde, CHP lideri Deniz Baykal’la birlikte elleri havada birleşmiş bir şekilde halkı selamlarken Kocaoğlu görülmekte, bu habere kalabalık miting fotoğrafları ve miting sırasında halktan enstantaneler eşlik etmektedir. Adaylar, insanlara karşıdan bakan yüksek bir platformda genellikle yer almaktadırlar. Bir fotoğrafta ise, seçim otobüsünün üstünde yer aldıkları görülmüştür.

6. Adaylar Parti Lideri veya İleri Gelenleriyle Birlikte

İzmir Büyükşehir belediyesi başkan adayları toplam 13 fotoğrafta, parti liderleri veya ileri gelenleriyle birlikte görüntülenmiştir. En çok (6 fotoğraf) AKP adayı Aksoy, Başbakan Erdoğan ile birlikte gazetelerde görülmüş, 6 Mart tarihli Hürriyet Ege’de, AKP adayı başbakanla aynı karede iken, benzer bir fotoğraf 6 Mart tarihli Posta Ege’de, “Erdoğan’a Zafer Sözü” başlıklı haberle birlikte verilmiştir. 8 Mart tarihli Yeni Asır, MHP adayını genel başkanıyla birlikte kürsüden halka karanfil atarken gösterirken, dekupe edilmiş bu fotoğrafın arka planında MHP mitinginden coşkulu bir kalabalık görülmektedir. 19 Mart tarihli Ege Telgraf’ta ise, MHP adayı kendi partisinin milletvekilleriyle birlikte “Vekiller Sahada” başlıklı haberle dikkat çekmektedir. 27 Mart Posta Ege’de SP adayı partisinin genel idare kurulu üyesiyle aynı karede “Kılıç: 10 Tona Kadar Su Ücretsiz Olacak” haber başlığıyla verilmektedir. 23 Mart Milliyet Ege’de, CHP adayı genel başkanıyla beraber mitingde halkı selamlamaktadır.

7. Adaylar Partisinin İlçe ve Belde Adaylarıyla Birlikte

İzmir Büyükşehir belediyesi başkan adaylarının, partisinin ilçe ve belde adaylarını desteklemek amacıyla bir arada görüldükleri CHP, AKP ve SP’ye ait toplam 12 fotoğraf bulunmaktadır. CHP adayı Kocaoğlu 9 fotoğrafla birinci sırada yer almakta, 2 fotoğrafla AKP ve 1 fotoğrafla SP görülmektedir. 25 Mart tarihli Posta Ege’de CHP adayı “Destek Turu” başlıklı haberde biri büyük toplam beş fotoğraf yer almakta, dört ilçeyi ziyaret eden Kocaoğlu her bir ilçe adayıyla birlikte halkı selamlarken görülmektedir. 6 Mart tarihli Milliyet Ege’de, “CHP’li Adaylar Sınavda” başlıklı haberde tüm CHP İzmir adayları (il-ilçe) aynı masada görülmektedir. 6 Mart tarihli Posta Ege’de Karşıyaka adayıyla birlikte AKP adayı görülürken, 5 Mart tarihli Hürriyet İzmir’de CHP ve SP adayları ilçe adaylarıyla birlikte yer almaktadır.

8. Adaylar Aynı Fotoğraf Karesinde Yan Yana

İzmir Büyükşehir belediye başkanlığı adayları arasında yalnızca 3 adayın bir arada yer alan fotoğraflarının olduğu dikkat çekmektedir. Toplam 28 fotoğraf olarak görülmesine rağmen adaylar aynı fotoğraf karesinde oldukları için asıl fotoğraf toplamı 11’dir. Dört konu içeriğinin olduğu haberlerde, birbirine benzer fotoğraflar, farklı gazetelerde kullanılmıştır. CHP ve AKP adayları, 5 fotoğrafta birlikte yer alırken, CHP, AKP ve MHP adayları toplam 6 fotoğraf karesinde birlikte yer almaktadır. 20 Mart tarihli Yeni Asır’da “Üç Başkan Adayı İTO’nun Özel Meclisinde Buluştu Metro Kapışması” başlığında üç aday tek karede yan yana oturmuşlardır. Benzeri fotoğraf farklı gazetelerde de yer almış, adayların projelerini anlatması vurgulanmıştır. 11 Mart tarihli Milliyet Ege’de, “Benim Projem Daha İyidir” başlıklı haberde adayların vaatleri sıralanmıştır.

25 Mart tarihli Milliyet Ege’de ise, CHP ve AKP adayı Ege TV’de seçime doğru programına konuk olmuş, bu programın içeriği ve söylenenler haber yapılmıştır. “Canlı Yayında Tele Taktik” başlığıyla verilen habere ilave olarak Başbakanın fotoğrafı kullanılmıştır. Haber içeriği AKP adayının yayına verilen reklam arasında başbakan tarafından arandığı ve bazı taktikler, talimatlar aldığı üzerinedir.

9. Adayların Rakip Seçim Bürosu ve Adaylarla ilişkisi

İzmir Büyükşehir belediye başkan adaylarının rakip parti ve adaylarla ilişkisine bakıldığında, rakip ilçe adaylarına başarı dilerken, rakip seçim bürosunu ziyaret ederken, rakip adayla konuşurken, rakip partinin ilçe adayları ile görüşürken vb. toplam 7 fotoğrafın iki gazetede (Posta Ege ve Haber Türk Ege’li) yayımlandığı dikkat çekmektedir. Bu fotoğraflar arasında, 17 Mart tarihli Posta Ege’de “Aralarındaki Buzları Erittiler” başlıklı haberde CHP adayı ile AKP Bayraklı adayı yan yana konuşmaktadır. 16 Mart Posta Ege’de, “MHP ve CHP Arasında Dostluk Rüzgarı Esti” başlıklı haberle birlikte MHP adayı CHP ilçe adayıyla yan yana fotoğrafta görülmektedir. 10 Mart Posta Ege’de 2 ayrı fotoğraf ile CHP adayı rakip ilçe ya da belde seçim bürolarını ziyaret edip başarı dileklerini iletmektedir. 14 Mart tarihli Haber Türk’de ise, “Burası İzmir Eleştiri Var, Hakaret Yok... Hoşgörü Var, Kavga Yok” başlıklı haberde CHP, AKP ve MHP adaylarının rakip ilçe ya da belde seçim bürosu ziyaretinde bulunup başarı dileklerini 3 fotoğraf ile göstermektedir.

10. Adaylar Muhabirlerle Aynı Karede

Toplam 12 fotoğrafta gazete muhabirleriyle birlikte CHP, AKP, MHP, ANAP, DSP ve SP adayı yer almaktadır. Büyükşehir Belediye Başkanı adayları, 2, 3 ve 4 Mart tarihli Haber Türk Ege’li’de CHP, AKP, MHP, DSP, ANAP ve DP adayları ile ardı ardına yapılan röportajlara eşlik eden, muhabirlerle karşılıklı konuşma pozisyonunda fotoğraflar bulunmaktadır. 9 Mart tarihli Milliyet Ege’de DSP adayı konak meydanında görülmektedir. 2, 3, 4 ve 7 Mart tarihli Yeni Asır gazetelerinde, CHP, AKP ve MHP adaylarının farklı fotoğrafik görüntülerinin yer aldığı röportajlar dikkat çekmektedir. CHP adayı Kocaoğlu, muhabir ve korumalarıyla otel bahçesinde kullanılan bir araca binmiş, kullanırken görülmekte, adayın kırık ayağının iyileşmesi sonrasındaki ilk araç sürüşü olduğu vurgulanmaktadır. AKP adayı Aksoy, eşi, kızı ve damadıyla birlikte muhabirle Kordon’da yürümektedir. MHP adayı Dervişoğlu ise, iki fotoğrafla röportaja eşlik etmekte, birinci de muhabirle birlikte bir yeri işaret ederken, diğesinde kızını kucaklamış mutlu bir görünüm sergilemektedir.

11. Adaylar Yatırım ve Ekonomi Haberlerinde

Bu kategori altında yalnızca 3 adet fotoğraf yer almaktadır. Fotoğrafların hepsinin CHP adayı Kocaoğlu’na ait olduğu dikkat çekmektedir.

Ekonomi haberlerinin standardı olan belden çekilmiş dekupe fotoğraflar haberlere eşlik etmektedir.

12. Adaylar Gazeteleri Ziyaret Esnasında

Bu kategori altında, toplam 2 fotoğrafın yer aldığı görülmektedir. 1 Mart tarihli Ege Telgraf gazetesinde yer alan fotoğrafta, DP adayı Güntan bir masanın önünde oturmakta, gazetenin yetkilisiyle konuştuğu izlenimi almaktadır. “İzmir Kaderini Tayin Edecek” başlıklı kısa haberde, Güntan projelerinin olduğunu söylemektedir. 1 Mart Posta Ege’de ise, “DSP’liler İzmir Gazeteciler Cemiyetini Ziyaret Etti” fotoğraf altı ile birlikte, Gazeteciler Cemiyeti ve DSP’li partililer birlikte poz vermişlerdir.

13. Adaylar Yerel Gelenekleri Uygularken

İzmir Büyükşehir Belediyesi başkan adayları arasında CHP ve AKP adayı, kampanya döneminde basında yöresel ve mesleki kıyafetlerle ve halay çekerken toplam 8 kere görüntülenmiştir. Posta Ege’de 15 Mart tarihinde, “Kocaoğlu Çiğli’de Göçmenlerle Buluştu” başlıklı haberde, “Başkan, Danslara da Eşlik Etti” fotoğraf alt yazısıyla birlikte halay çekmektedir. AKP adayı Aksoy ise, Posta Ege’de 10 Mart tarihli gazetede, “Birlikte Başarıp Birlikte Coşalım” başlıklı haber eşliğinde, “Taha Aksoy, Göçmenlerle Halay Çekti” fotoğraf altı ile halay çekmektedir.

8 Mart Yeni Asır gazetesinde, “Tire Gezisinde Baş Çoban İlan Edilen Başkan Kocaoğlu, Kepenek Giydi” fotoğraf açıklamasıyla beraber, CHP adayı kepeneğiyle birlikte görülmekte, benzer bir fotoğraf 9 Mart tarihli Milliyet Ege’de, 9 Mart Hürriyet İzmir’de yer almaktadır. 17 Mart tarihli Milliyet Ege’de “Efe Kocaoğlu’na Seymen Kıyafeti” başlıklı haberde, “Kulalılar Seymen Kıyafeti Giydirdiler” fotoğraf üstü yazısıyla birlikte giyinirken görülmektedir.

14. Adaylar Belediye Hizmetlerini/Yatırımlarını Denetlerken

Belediye hizmetlerini ya da yatırımlarını denetleyen İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Aziz Kocaoğlu, toplam 11 fotoğrafla gazetelerin ilk sayfalarında yer almıştır. 2 Mart tarihli Ege Telgraf gazetesinde Kocaoğlu, yerin altından hem yükleniciye hem de rakiplerine mesaj göndermiştir. “Bu Metro Zamanında Ya Bitecek Ya Bitecek” başlıklı haberde CHP adayı metro tüneline denetlemektedir. Fotoğrafta inşaatlarda kullanılan baret ve yelek giymiş başkan, konuşurken görülmektedir. 11 Mart tarihli Hürriyet İzmir gazetesinde “Kocaoğlu: Mavişehir Mutlaka Kurtarılacak” haber başlığı ile verilen haberde Belediye başkanı olarak yürütülen çalışmaları yerinde denetlerken ve bilgi alırken görülmektedir. Aynı tarihli Posta Ege’de ise, “Mavişehir Sakinleri Rahat Nefes Alacak” başlıklı habere eşlik eden fotoğrafta, su baskınlarına karşı yürütülen çalışmaları denetlerken görülmektedir. 6 Mart tarihli Posta Ege’de

ise, Kocaoğlu'nun yıpranmasına neden olduğu düşünülen musluk suyunda arsenik tartışmasına yönelik bir haber bulunmaktadır. “Kocaoğlu: Musluk Suyunu İçebilirsiniz” başlıklı, “Aritma Tesisinin Açılışı Yapıldı” fotoğrafı altyazılı haber dikkat çekmektedir. 25 Mart tarihli Ege Telgraf gazetesinde genelde oldukça ilgi çeken bir konu işlenmiş, CHP adayı ve belediye başkanı Kocaoğlu, belediyenin kurduğu ve yakın zamanda hizmete almayı planladığı ekme fabrikasını denetlerken “Fabrika Tamam Ekme Haftaya” başlıklı haberlerle birlikte verilmiştir.

15. Adaylar Sanatçılar ve Sporcularla Birlikte

İzmir basınında 1-28 Mart tarihleri arasında başkan adayları arasında sanatçılarla birlikte fotoğrafı çıkan tek aday Aziz Kocaoğlu'dur. 28 Mart tarihli Posta Ege'de, “Sanatçılardan Kocaoğlu'na destek” haber başlığı ile “Rutkay Aziz ve Atlan Erkekli, İzmir'e Gelerek Başkan Aziz Kocaoğlu'na Başarılar Diledi” fotoğrafı altı ile birlikte yakın plan fotoğrafta iki sanatçı ile Kocaoğlu baş başa vermiş konuşmaktadır.

Seçim öncesi dönemde spor ya da sporcularla birlikte adaylara ait tek bir fotoğraf yayınlanmıştır. Avrupa'da ilk kez şampiyon olan Arkasspor'un kupayla birlikte, İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Kocaoğlu'nu ziyaret etmesi haber olmuştur. 25 Mart tarihli Milliyet Ege'de, voleybol erkekler takımı ile birlikte fotoğraf çekilmiştir.

16. Adaylar Konserde

İzmir basınında İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı ve CHP adayı Kocaoğlu'nun konser dinlerken yer alan tek fotoğrafı tekidir. 4 Mart tarihli Ege Telgraf gazetesinde, iki fotoğrafla verilen haberde sanatçı sahnede elinde mikrofona şarkı söylemekte, diğer fotoğrafta oturduğu yerden sanatçıyı alkışlayan CHP adayı Kocaoğlu görülmektedir.

17. Adaylar ve Hayvan Sevgisi

Hayvan sevgisine yönelik kategori altında tek bir konu 3 haber ve 4 fotoğraf bulunmaktadır. Bu konuya 1 haber ve 2 fotoğrafla en çok yer veren 2 Mart tarihli Ege Telgraf'dır. Fotoğraflardan ilkinde AKP adayı Aksoy, Karşıyaka adayı Karaçe ile birlikte kedi-köpek maması dağıtırken görülmekte, ikinci fotoğrafta ise AKP adayı bir köpeği sevmektedir. Haber, Başbakanın söylediklerine istinaden hayvan ve hayvanseverlere yönelik imajı düzeltme çabası nedeniyle ilgi çekmektedir. Fotoğraf altında ise, “Başbakan Erdoğan'ın Kalplerini Kırdığı Hayvan Severlerin Gönlünü Alabilmek İçin Elinden Geleni Yapan Taha Aksoy İle Cenk Karaçe, Bildiri İmzalayıp Mama Dağıttıktan Sonra Samimiyetlerini Kanıtlamak İçin Kanser Olan ve Yeni Yuva Arayan Tay İsimli Bu Köpeğin Bakımını Üstlendiler” denmektedir. Aynı haber 2 Mart tarihli Yeni Asır gazetesinde yer almakta, “Aksoy: Hayvanların Koruyucusu Olacağım”

başlığı ile verilmekte, AKP adayının köpeği severken görülen aynı fotoğrafı, etrafı biraz kesilerek verilmektedir.

6 Mart tarihli Posta Ege’de ise, AKP Büyükşehir ve Karşıyaka adayları köpek maması dağıtırken görülen bir fotoğraf, “AKP’ye ‘Mama’ Tepkisi” başlığı ile verilmektedir. AKP adayını eleştiren haberde, sokak hayvanlarının da siyaset malzemesi yapılmasına tepki gösterildiği anlatılmaktadır.

18. Aday Portreleri: Adayların Vesikalık, Elde Mikrofonlu ve Habere Eşlik Eden Dekupe Fotoğrafları

Aday portreleri kategorisi altında toplam 146 adet fotoğraf bulunmaktadır. Bunlar arasında, gazetelerde Belediye Başkan adaylarının toplam 94 tane vesikalık yani yakın çekim pozunu almaktadır. Yeni Asır gazetesi 46 adet aday vesikalığına yer vererek birinci sırada, Haber Türk Ege’de ise bir fotoğrafla son sırada yer almaktadır. 6 Mart tarihli Yeni Asır gazetesinde “Eski Başkandan Adaylara Karne” başlıklı haberde Burhan Özfatura altı adayı değerlendirmekte, tek haber altı adayın vesikalık fotoğrafıyla birlikte verilmektedir. Aynı gazetenin 9 Mart tarihli ilk sayfasında ise, “DSP, DP, SP ve ANAVATAN adayları konuştu Biz de Varız” başlıklı tek haberde dört ayrı aday vesikalıklarıyla aynı haberde görülmektedir. 28 Mart tarihli Milliyet Ege’de ise “Yarın Sandıklar Kurulacak Oylar Atılacak Adaylardan Son Mesajlar” başlıklı tek haber içinde 8 adayın vesikalık fotoğrafı ve mesajları yer almaktadır. 15 Mart tarihli Ege Telgraf gazetesinde, SP adayının annesinin vefat ettiği haberine eşlik eden bir vesikalık fotoğrafı bulunurken, SP adayını vesikalık bir fotoğrafla 24 Mart Posta Ege’de vaatlerini duyurmaktadır.

İzmir Büyükşehir Belediye Başkan adaylarının toplam 22 tane elinde mikrofonla konuşurken çekilmiş yakın çekim pozunu almaktadır. AKP adayını Aksoy 12 fotoğrafla birinci sırada yer alırken, 8 fotoğrafla CHP adayını Kocaoğlu, birer fotoğrafla MHP adayını Dervişoğlu ve bağımsız aday Arif Ali Cangı görülmektedir. Aksoy’un 28 Mart Hürriyet İzmir’de yayınlanan “Aksoy: Oyunuzu Hizmete Kullanın” başlıklı kısa haberle verilen küçük fotoğrafına benzer bir şekilde, 10 Mart tarihli Posta Ege’de Bağımsız aday Akif Ali Cangı’nın demeçlerine eşlik eden elde mikrofonlu fotoğrafı yer almaktadır. 7 Mart tarihli Milliyet Ege’de AKP ve CHP adayları ayrı ayrı fotoğraflarda ellerinde mikrofon boyunlarında spor kulübü atkıları ile pozlanmıştır.

16 adet CHP, 8 adet AKP, 3 adet MHP ve 1 adet DP adayını olmak üzere toplam 28 adet dekupe edilmiş fotoğraf inceleme dönemi içerisinde gazetelerde yer almıştır. 22 Mart tarihli Milliyet Ege’de CHP adayını elinde eklemek “Ekmeğimizi Paylaşacağız” başlıklı haberde dekupe edilmiş fotoğrafı yer alırken, 2 Mart Hürriyet İzmir’de CHP ve AKP adayları dekupe fotoğraflarının yanında “Çok Farklılar” haber başlığı ile verilmiştir. 7, 12 ve 28 Mart tarihli

Hürriyet İzmir’de CHP adayının beyaz gömleklili aynı dekupe fotoğrafı farklı haberlere eşlik etmiş, birinde “İşçiler Yaşadı”, diğerinde “Büyükşehir’den Buca’ya 1 Milyon TL’lik Yardım” bir diğerinde ise, “İzmir’in Gündemi: Çağdaş Kruvaziyer Liman Projesi” başlıklı haberler görülmektedir. 11 Mart tarihli Posta Ege’de DP adayının, “Başkan Adayına Haciz Şoku” başlıklı haberde dekupe fotoğrafıyla beraber verildiği görülmektedir.

5. Araştırmanın Değerlendirilmesi

1-29 Mart tarihleri arasında yer alan dört ulusal gazetenin İzmir ya da Ege eki, iki yerel basın olmak üzere toplam altı gazetenin ilk sayfaları değerlendirildiğinde en çok sayıda haber fotoğrafının CHP adayı Aziz Kocaoğlu’na ait olduğu dikkat çekmektedir. Onu AKP adayı Taha Aksoy izlemekte, ardından ise MHP adayı Dursun Musavvat Dervişoğlu gelmektedir. Yeni Asır ve Haber Türk Egeli hariç CHP, AKP, MHP sıralamasındaki rakamsal farklar dikkat çekici boyuttadır. CHP adayı, AKP adayının yaklaşık 2 katı yer bulmuştur. Sıralamada 3. olan MHP adayı ise kendinden sonra gelen SP adayını yaklaşık 3’e katlamıştır. Toplam 16 adayın 8’inin fotoğrafı İzmir basınında ilk sayfaya girerken, 8’inin hiç girememiş olması da araştırma kapsamında oldukça dikkat çekici olarak değerlendirilmektedir.

Bu rakamlar göz önüne alındığında; gazetelerin seçim yarışını büyük çoğunlukla CHP ve AKP adayı arasında gördükleri, kısmen MHP adayına da şans verdikleri ancak diğer parti adaylarını sayfalarına taşıma sıklıklarının yok denecek kadar az olduğu ve dolayısıyla bu adaylara neredeyse hiç şans vermedikleri yorumu yapılabilmektedir. MHP adayı da dahil olmak üzere takip eden ve şans verilmeyen adayların gazete ana sayfalarında yer alan fotoğraflarının yaklaşık %50’sinin vesikalık tarzda portrelerden oluştuğu, bu bağlamda çevresinden yalıtılmış fotoğraflar olduğu görülmektedir. Bu fotoğraflar, söylemlerin ve demeçlerin yanına bu söylemlerin sahibi olarak konulan adayın sadece kimliğini tanımlayan ve ona bakan kişiyle konuşmayan fotoğraflardır. Sadece habere eşlik etmekte, adayla ilgili açıklayıcı ve tanımlayıcı bilgi vermemekte, imaj oluşumuna yardım etmemektedirler.

Frekans sıklığı göze alındığında en çok sayıda fotoğrafa sahip olan CHP adayı Aziz Kocaoğlu, gazetelerde halkın içinde, halktan kişilerle tokalaşırken, elinde çiçeklerle, ekmek bölmüş yerken, şehrin sorunlarıyla ilgilenirken, çocuklarla şakalaşırken, yaşlıları can kulağıyla dinlerken, gençlerle “çak” yaparken (ki bu fotoğrafın çok benzeri aday tarafından siyasi propaganda afişi olarak kullanıldı), caz konseri dinlerken, sokakta tavla oynarken, bilardo masası başında, sürekli güler yüzlü, düzgün giyimli, özellikle Hürriyet İzmir’de beyaz gömleklili portreleri ile dikkat çekmekte, halkla kaynaşmış, “halkın başkanı” imajını gözler önüne sermeye çalıştığı gözlenmektedir. Ayrıca rakipleriyle aynı

karede onlara başarı dilerken veya rakip adayların seçim bürolarını ziyaret ederken, kendi siyasi parti genel başkanı ile birlikte, partinin diğer ilçe adaylarıyla birlikte görülen fotoğrafları bulunmakta, bu da Başkan adayının demokrat ve ılımlı kişiliğe sahip olduğu hakkında bilgi vermektedir.

CHP adayı Kocaoğlu'na ait fotoğrafların gazetelerde bu kadar çok boy göstermesinin, kampanya dönemini iyi yönetmesi ve habere konu olabilecek içerikleri iyi saptaması yanında farklı sebepleri de sayılabilmektedir. Bu nedenlerin başında İzmir basınının İzmir Büyükşehir Belediye Başkanlığı görevini sürdüren Aziz Kocaoğlu'nu destekleyen görünümü dikkat çekmekte, incelenen seçim öncesi dönemde şahsi veya icraatları hakkında olumsuz haberin yok denecek kadar az çıkması da önemli görülmektedir. Belediyeye yönelik olumsuz olarak değerlendirilebilecek sadece birkaç haber vardır. Bunlar yolların bozuk olması ve araçların yaya kaldırımlarını işgal etmesini gösteren fotoğraflı haberlerdir.

AKP adayı Taha Aksoy'un, sayısal olarak CHP adayının fotoğraflarının yaklaşık %55'ine sahip olduğu saptanmıştır. Gazetelerde halkın içinde, halkı selamlarken, kurdele keserken aynı karede bir çocukla, mitingde ve çok sayıda portre fotoğrafı yer almaktadır. Aksoy, modern görünümlü eşyle de haberlere konu olmakta, ayrıca kızı ve damadıyla da röportajda görülmektedir. Dikkat çeken bir kategori ise, AKP adayının parti lideri olarak Başbakan Erdoğan'la birlikte diğer adaylardan daha fazla sayıda yer almasıdır. AKP adayı Taha Aksoy'un gazetelerde yayımlanan fotoğraflarından seviyeli, sakin, uyumlu kişiliği hakkında bilgi alınabilmektedir.

MHP adayı Dursun Musavvat Dervişoğlu, gazetelerde 28 adet vesikalık fotoğrafla, diğer kategorilerde ise toplam 21 fotoğrafla yer almaktadır. Diğer adaylarla, kızıyla, halkın içinde gezerken, rakip seçim bürosunda görülen MHP adayı, daha çok vesikalık tarzda portre fotoğraflarla dikkat çekmektedir.

Geriye kalan adayların tüm gazetelerdeki toplam fotoğraf sayısının MHP adayının sayısından az olduğu görülmekte, bu rakam AKP adayının fotoğraf sayısının yarısı CHP adayının da yaklaşık üçte biridir. Üstelik bu fotoğrafların büyük çoğunluğu adayların vesikalık tarz fotoğraflarından oluşmaktadır. Kendilerine hiç yer bulamayan 8 adayın yanısıra nispeten çok az yer bulduğu söylenebilecek olan 5 adayın (ANAP, SP, DSP, DP, Bağımsız aday Arif Ali Cangı) başkan adaylarının şu konudaki görüşleri veya belediye eski başkanlarının aday değerlendirmeleri gibi ortak haberler içinde bir arada habere konu olduğu dikkat çekmektedir. Ayrıca, az yer bulan DP adayının Posta Ege'deki 2 fotoğrafından biri olumsuzdur ve adayın hacze uğradığının haberi verilmektedir. SP adayının Ege Telgraf'ta yer alan 2 fotoğrafından 1'i annesinin vefat ettiği haberine eşlik etmektedir.

Aday ile halk arasındaki uzaklığı ortadan kaldırmak amacıyla bebeklerle, çocuklarla, yaşlılarla, kadınlarla yakın olunarak basında yer alınabildiği gibi, halktan kişilerle el sıkışırken görülen fotoğraflarda adayların daha sıcak ve sevecen görünmelerine neden olduğu düşünülmektedir. Masumiyeti temsil eden çocuklarla birlikte fotoğraflarda görülmek, siyasilerin en çok başvurdukları yöntemlerden biridir. Aile ve aileye bağlılığı temsil eden çocuklara ilgi (15 fotoğrafla), İzmir Büyükşehir Belediye Başkan adaylarından Kocaoğlu, Aksoy ve Dervişoğlu'nun kullandığı simgelerden biri olmuştur. Kocaoğlu gençler ve bir kez de olsa yaşlılarla birlikte fotoğraflarda görülmektedir. Halkın içinde yürümek, sokakta esnafla konuşmak, hatta bilardo ve tavla oynamak vb. adayların genelde basına çıkmakta kullandıkları yöntemlerdir. Bu tür faaliyetlerle adaylar hem halkla bütünleşirken hem de basında haber olma fırsatını elde etmektedirler. Bu anlamda yaptığı faaliyetlerle bu fırsatı en iyi değerlendiren aday Kocaoğlu olmuş, gazetelerde 19 kez görülme fırsatı elde etmiştir. Adayların halkla kurduğu yakın ve sıcak ilişkinin fotoğraf karelerine yansıdığı haberler basının ve elbette halkın sevdiği düşünülen haberler olduğu için de gazete sayfalarında sıkça yer verilmektedir. Ancak bu görüntüler geçmişten günümüze çok tekrarlanan, modası geçmiş siyasi görünüm olarak değerlendirilmektedir.

Mitingler, genellikle fuar ya da karnaval etkisinde olan, gerçek dünyadan farklı bir eğlence ortamı sunmaktadır. Sahnenin üzerinde olan adaylar, politik mesajlar verirken, simgesel ifadeler ve aksesuarlar kullanmaktadırlar. Miting görüntüleri değerlendirildiğinde, CHP adayı, ilçe ve belde adaylarına destek veren bir siyasetçi olarak konumlandırılmış olduğu, tüm CHP adayları yan yana bütünlük, birlik ve işbirliği içinde oldukları imajının çizildiği görülmektedir. Buna karşın, parti başkanlarından veya parti ileri gelenlerinden destek alan görünümü AKP adayı için çizilmiştir. Bu olumsuz imaj, Aksoy'un desteğe ihtiyacı olduğu şeklinde yorumlanmıştır.

Belediye hizmetlerini ya da yatırımlarını denetleyen İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Aziz Kocaoğlu, toplam 11 fotoğrafla gazetelerin ilk sayfalarında yer almıştır. Bu kategori Başkanın lehine, gazetelerde daha sık görünmek için fırsat olarak değerlendirilmektedir. Çünkü başkan Kocaoğlu, belediye hizmetlerini yeni başkanlık seçimi yarışında lehine kullanma şansına sahip olmuştur. Kamuoyunda, Kocaoğlu'nu yıpratmaya yönelik olduğu düşünülen metronun bitirilemeyeşi ve suda arsenik oranının yüksek olması ile ilgili tartışmalar, basında da sık sık gündeme gelmiştir. Kocaoğlu, metro inşaatını denetlerken ya da arıtma tesisi açarken fotoğraflanmış, basın bu konularda başkana destek olmuştur. Seçim öncesi süreçte, adaylar projelerini anlatırken, İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı olan Kocaoğlu'nun projelerine

ek olarak, yatırım ve ekonomi haberleriyle gündeme gelmesi söz konusu olmuş, bu haberlere klasik ekonomi haberlerinde kullanılan belden çekim dekupe fotoğrafı eşlik etmiştir.

İzmir Büyükşehir Belediyesi Başkan adayları arasında CHP ve AKP aday, siyasetçilerin kampanyalarda olduğu gibi bu kampanya döneminde de basında yöresel ve mesleki kıyafetlerle ve halay çekerken görüntülenmiştir. Son kategori olan aday portrelerinde ise, gazetelerde Belediye Başkan adaylarının toplam 146 adet portre yani yakın çekim pozunun yer aldığı saptanmıştır. Bu en çok fotoğrafın yer aldığı kategoridir. CHP adayının fotoğraflarının üçte biri, AKP adayının yarısı, MHP adayının beşte üçü portrelerden oluşmaktadır. İlk üç sırada yer alan parti adaylarının toplam 45 fotoğrafının 35 tanesi aday portrelerinden oluşmakta, kalan 10 tanesi ise ancak habere konu olan içeriği uygun fotoğraflardan oluşmaktadır. Genel olarak bakıldığında, adayların çeşitli konularda görüşlerinin alındığı, vaatlerinin ya da projelerinin anlatıldığı haberlerde vesikalık fotoğraf yer almakta, önemli kişiler adayları değerlendirirken de vesikalık pozların kullanıldığı dikkat çekmekte, bu tür haberlerde birden fazla adayın fotoğrafı aynı haberde yer almaktadır. Ayrıca SP adayının annesinin öldüğü, başkanların kapıştığı vb. haberlerde de portre fotoğraf kullanıldığı dikkat çekmektedir.

1-28 Mart tarihleri arası değerlendirilirken araştırma kapsamına dahil edilmeyen ancak seçimlerle ilgili bilgi veren 27 fotoğraflı haber daha tespit edilmiştir. CHP'ye ait 21, AKP'ye ait 5 ve SP'ye ait 1 fotoğraf yer almıştır. Bunlar arasında, CHP adayının seçim afişleriyle giydirilmiş bir bina habere konu edilmiş; AKP'nin Başbakanın da katılımıyla yaptığı İzmir mitingine ait bir fotoğraf ancak fotoğraf üst açıdan çekilmiş ve meydan seyrek gösterilmiş; AKP ve CHP'nin İzmir miting fotoğrafları ve hangisi daha kalabalıktı polemigi yer almıştır. "Adayların Dev Poster Savaşı" başlıklı haberde AKP ve CHP adaylarının büyük boy seçim posterlerinin fotoğrafları verilmiş; Eski Belediye Başkanı Burhan Özfatura, SP adayının seçim kitapçığını inceliyor gibi haberler bulunmuştur. Ayrıca, "İzmir Rengini Belli Etti" başlıklı haber ve iki adet CHP mitingini kalabalık ve coşkulu gösteren fotoğraf; "Sevgi İfadeleri Pankartlarda" haber başlığı ile "Başkan Kocaoğlu, Gittiği Her Yerde Sıcak Pankartlarla Karşılıyor" fotoğraf altı yazılı haber; "Belediye-İş'in Aziz Kocaoğlu'nu ve diğer CHP'li adayları destekleyeceğini açıkladığı toplantı haberleri de dikkat çekmektedir.

Haber Türk Egesi ve Yeni Asır gazetelerinde başkanlık yarışı başa baştır. Zira Yeni Asır'da CHP adayının 20, AKP adayının 18 fotoğrafı yer almaktadır. Haber Türk Egesi'de ise bu rakamlar 16 ya 13'dür. Haber Türk Egesi'de hem sayı hem de içerik bakımından bir denge gözetildiği çok rahat

söyleyebilirken, içerik açısından Yeni Asır gazetesinin AKP adayını ön plana çıkaran fotoğrafları ağırlıktadır. Yeni Asır'da AKP adayı ailesiyle, dünya görüşüyle çağdaş, halkın içinde halka barışık, parti başkanıyla birlikte parti başkanının desteğini almış bir imaj sergilemektedir.

Posta Ege, Milliyet Ege, Ege Telgraf, Hürriyet İzmir gazetelerinin CHP adayı lehine bir yayın çizgisinde olduğunu, hem kullanılan fotoğraf sayısı hem de fotoğrafların içerikleri bakımından söylemek mümkündür. Posta Ege'de AKP adaya 14 fotoğraf ile yer verilirken aynı süreçte CHP adayının 32 fotoğrafının kullanıldığı görülmektedir. Üstelik AKP adayının toplam 14 fotoğrafının 8 tanesi vesikalık tarzdadır. Milliyet Ege'de ise vesikalık fotoğraf kullanımı açısından benzer rakamlar göze çarpsa da genelde toplam fotoğraf sayısı bakımından CHP adayının çok önde olduğu ve dolayısıyla daha çok sayıda olumlu imaj çizen fotoğraf kullanıldığı saptanmıştır. Ege Telgraf bu süreçte AKP adaya 13 fotoğraf ile yer vermekte, fakat bunların 10 tanesi adayın vesikalık tarzdaki küçük boy fotoğraflarından oluşmaktadır. Aynı süreçte CHP adayının 25 adet fotoğraf ile kendisine yer bulduğu ve bunların çoğunun olumlu imaj çizen fotoğraflar olduğu gözlenmektedir. Toplam 25 fotoğrafın sadece 5'i vesikalık tarzdadır. Hürriyet İzmir'de ise, CHP adayının 21 toplam fotoğrafı bulunmakta, bunun 4'ü vesikalık tarzdadır. Geriye kalanlar olumlu imaj çizen halk içinde fotoğraflardır. AKP adayının toplam 11 fotoğrafının 5'i vesikalıktır. Geriye kalan olumlu imaj çizen fotoğraf sayısı CHP adayının fotoğraflarıyla kıyaslandığında çok az olduğu dikkat çekmektedir.

SONUÇ

Önemli bir kitle iletişim aracı olan gazeteler, özellikle seçim dönemlerinde siyasi bir tercih belirleyecek olan vatandaşlar adına bilgi alma, haber verme, kamuoyu oluşturma gibi önemli işlevleri yerine getirmektedir. Siyasi parti adaylarının seçmen gözünde tanınması, gündeme ve yönetmeye aday oldukları kente dair sorunlar hakkında nasıl projelere ve görüşlere sahip olduklarının anlaşılması bu işlevler arasında sayılabilmektedir.

Çalışmamız yerel seçimler öncesi İzmir Büyükşehir belediye başkan adaylarının fotoğraflar eşliğinde basında nasıl ve ne sıklıkla yer aldığına ilişkindir. Bu çalışma kapsamında ulusal çapta yayın yapan Hürriyet, Milliyet, Posta, ve Haber Türk gazetelerinin Ege veya İzmir'e özel ilaveleri ve bölgesel yayımlanan Yeni Asır ve Ege Telgraf gazeteleri inceleme örneklemini oluşturmuştur. 1 Mart 2009 ve 28 Mart 2009 tarihleri arasında örnekleme oluşturan gazetelerde İzmir Büyükşehir Belediye Başkan adaylarının hangi tür fotoğraflarının ve hangi sayıda habere konu olduğu incelenmiştir. Bu inceleme sonucunda toplam 18 kategori tespit edilmiştir; Adaylar Çocuklar, Gençler ve

Yaşlılarla Birlikte; Adaylar Halkın İçinde; Adaylar Halkı Selamlarken; Adaylar Ailesiyle Birlikte; Adaylar Seçim Mitinglerinde; Adaylar Parti Lideri veya İleri Gelenleriyle Birlikte; Adaylar Partisinin İlçe ve Belde Adaylarıyla Birlikte; Adaylar Aynı Fotoğraf Karesinde Yan Yana; Adayların Rakip Seçim Bürosu ve Adaylarla ilişkisi; Adaylar Muhabirlerle Aynı Karede; Adaylar Yatırım ve Ekonomi Haberlerinde; Adaylar Gazeteleri Ziyaret Esnasında; Adaylar Yerel Gelenekleri Uygularken; Adaylar Belediye Hizmetlerini/Yatırımlarını Denetlerken; Adaylar Sanatçılar ve Sporcularla Birlikte; Adaylar Konserde; Adaylar ve Hayvan Sevgisi; Aday Portreleri: Adayların Vesikalık, Elde Mikrofonlu ve Dekupe Fotoğrafları.

Yapılan inceleme sonucunda elde edilen 18 kategori göstermektedir ki, adaylar seçimler öncesinden kendilerini tanıtılabilmek ve yeterli ilgiyi üzerlerine çekebilmek için gazeteleri kullanmakta, halkla bütünleşmek için yukarıda sayılan kategorilerde belirlendiği gibi çeşitli etkinliklerde bulunmakta ve bu etkinlikler basında haber olarak yayınlanırken, adayların fotoğrafları da haberlere eşlik etmektedir. Ancak bu imkanın tüm adaylara eşit bir şekilde dağılmadığı saptanmıştır. Bu noktada gazetelerin seçim yarışına katılan tüm adaylar için eşit yayın yapmasının pratikte mümkün olmadığı zaten bilinen bir gerçektir. Bunun fiziki en temel gerekçesi kısıtlı alan yani sınırlı sayfa sayılarıdır. Temel gerekçelerinden diğeri ise, birer kitle iletişim aracı olan gazetelerin sahiplik yapılarından, içlerinde yayın hayatlarına devam ettikleri sosyal, ekonomik, kültürel ve siyasal ortamdan bağımsız bir şekilde “tarafsız” yayın yapmalarının mümkün olmamasıdır. Gazetelerin bir yayın politikası vardır. Bu politika gündən güne değişemeyecek bir yayın çizgisini bizlere sunmaktadır. Ayrıca önemli bir neden olarak da, siyasal parti ve Büyükşehir belediye başkan adaylarının gazetelere verdikleri reklamların belirleyici olduğu düşünülmektedir. Siyasi adaylar ve yerel medya arasında yapılan reklam anlaşmaları, adayların gazetelerde haberlerinin yayınlanma oranlarını artırmada önemli bir etmen olarak görülmektedir. Bu nedenlerden dolayı, 16 aday içerisinde 8’inin birçok faaliyeti gazete sayfasında kendine yer bile bulamamaktadır. Dolayısıyla seçmenin adayı, fikirlerini tanıma imkanı ortadan kalkmakta ve doğal olarak tanınmayan, fikirlerinden, projelerinden haberdar olunmayan ve bağlantılı olarak güven ortamı yaratamayan adayın seçmenden oy alma oranı düşmektedir.

Araştırmamızda en çok fotoğrafı yayınlanan aday sıralaması CHP, AKP, MHP, SP, DSP, DP, ANAP, Bağımsız aday Arif Ali Cangı şeklindedir. Diğer adayların hiç fotoğrafı yer almadığı için sıralamaya girmemiştir. Yüksek seçim kurulu’nun internet sitesinden alınan, İzmir Büyükşehir Belediye Başkanlığı “29 Mart 2009 Mahalli İdareler Seçimi Sandık Sonuçları”na göre

ise, CHP, AKP, MHP, Bağımsız aday Arif Ali Cangı, DSP, SP, DP, ANAP, BTP, HYP, TKP, LDP, Bağımsız adaylar Necmiye Şafak Özdoğan, Celal Görmüş, Baki Baklan ve Taner Büte oy çokluğuna göre sıralanmıştır. Adayların gazetelerde çıkan fotoğraf sayıları ile seçim sonuçları arasında ilk üçe giren adaylar arasında paralel bir sıralama göze çarpmakta, diğer adaylar arasında Bağımsız aday Arif Ali Cangı dördüncü sırada oy oranına sahip olması nedeniyle gazetelerde yayımlanan fotoğraf sayısına göre olan farklılık yaratmıştır. Fotoğraf sırasında 2 adet vesikalık fotoğrafıyla sekizinci olan bağımsız aday seçim sonucunda dördüncü olmuştur. Kalan adaylar açısından bir aşağı bir yukarı gibi ufak değişikliklerle sıralamalar örtüşmektedir.

Araştırmamıza örneklem oluşturan seçim öncesi dönemde gazetelerin tamamında CHP adayı daha çok fotoğrafla yer alması, farklı nedenlerle de açıklanabilmektedir. Bu nedenlerin başında İzmir halkının geçmişten günümüze gelen ideolojik yapısının belirleyici olması gelmekte, Aziz Kocaoğlu'nun halen İzmir Büyükşehir Belediye Başkanlığı görevine devam etmesi de önemli bir etmen olarak görülmektedir. Ayrıca, İzmir basınında yer alan aday fotoğraflarına bakıldığında, daha önce de gazetelerde görülen lider ya da siyasetçi fotoğraflarında farklı olmadığı, verilen mesajların adayla kamu arasındaki uzaklığı kapatmaya yönelik düşünce ve duyguları ifade ettiği görülmektedir. Ancak şu bir gerçektir ki, yerel seçimler öncesinde ulusal çapta kampanya yapan parti liderleri siyasi tansiyonu yükseltirken, demokrasinin kalesi olarak nitelenen İzmir yerel düzeyde farklı bir üslup sergilemiştir. Seçim yarışında ilk üçü paylaşan partiler, barış, hoşgörü ve centilmen bir imaj sergileyerek fotoğraflarda yer almışlardır. İzmir'e özgü bu durum ise, adayların bir arada fotoğraf verdiği, yan yana gelmekten çekinmediği, birbirlerine başarılar dilediği bir yerel seçim süreci geçmesine neden olmuştur. AKP ve CHP adayının 11, AKP, CHP ve MHP adayının ise toplam 6 kez yan yana fotoğraflarıyla basında yer aldıkları gözlenmiştir. Ülkenin üç büyük kenti içindeki diğer kentler Ankara ve İstanbul için bu anlayış ne yazık ki geçerli olamamıştır. Bu anlamda İzmir siyasi olarak hoşgörü kültürünün daha yerleşik olduğu, çağdaş bir kent imajı çizmiştir.

KAYNAKÇA

Bayram, F. (2007). Demokrasinin Kurumsal Görünümü: Yerel Yönetim-Yerel Siyaset-Yerel Medya Ve Demokratik Kitle Örgütleri, *Medya ve Siyaset Uluslararası Sempozyumu*, Cilt: 2, Ege Üniversitesi İletişim Fakültesi, İzmir, 15-17 Kasım 2007.

Bulut, Y. & Tanıyıcı, Ş. (2008). Yerel Siyasette Aktörler: Kentleri Kimler Yönetiyor?, R Bozlağan, Y Demirkaya (Edited by), *Türkiye’de Yerel Yönetimler*, Ankara: Nobel Yayınları.

Çam, E. (1981). *Siyaset Bilimine Giriş*, İstanbul Üniversitesi Yayınları, İstanbul.

Diñçkol, B. (2006). Yönetilenlerin “Öz” Yönetimi – Kamuoyu, *İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Yıl:5 Sayı:10, İstanbul, Güz 2006/2.

Duverger, M. (1982). *Siyaset Sosyolojisi*, Çev: Şirin Tekeli, Varlık Yayınları, İstanbul.

Erdoğan, İ. (1997). *İletişim Egemenlik Mücadeleye Giriş*, Ankara: İmge Kitabevi.

Karaman, Z. T. (1992). *Yerel Yönetimler*, İzmir: Bornova Belediyesi Bilim ve Kültür Etkinlikleri Yayını.

Keleş, R. (2009). *Yerinden Yönetim ve Siyaset*, İstanbul: Cem Yayınevi.

Kışlalı, A. T. (1987). *Siyaset Bilimi*, Ankara Üniversitesi Basımevi, Ankara.

Rigel, N. (2000). *Rüya Körleşmesi*, İstanbul: Der Yayınları.

Sartori, G. (1993). *Demokrasi Teorisine Geri Dönüş*, T Karamustafaoğlu & M Turhan (Translated by). Ankara: Türk Demokrasi Vakfı Y.

Topuz, H. (1991). *Siyasal Reklamcılık: Dünyadan ve Türkiye’den Örneklerle*, İstanbul: Cem Yayınevi.

Fotoğraf 1- Milliyet Ege, 19 Mart 2009.

Kocaoğlu, yerin altından hem yükleniciye hem de rakiplerine mesaj gönderdi:

“Bu metro, zamanında ya bitecek, ya bitecek”

KALDIRILAN İÇİNDEN...

Şişli Taksim

Şişli Taksim

Şişli Taksim

Şişli Taksim

Şişli Taksim

Şişli Taksim

Şişli Taksim

Şişli Taksim

Şişli Taksim

Şişli Taksim

Şişli Taksim

Çalışmaları tamamlanması için 2009 yılı sonuna kadar süre verildiğini açıklanan Aziz Kocaoğlu, Van'da gerçekleştirilen sınırlı alanlı bir toplantıda basın mensuplarına görüşlerini aktardı. Kocaoğlu, 'Bu metro, zamanında ya bitecek, ya bitecek' dedi.

EMİNE İstanbul'da...
Kocaoğlu, Van'da...
Kocaoğlu, Van'da...
Kocaoğlu, Van'da...

Gömlü atıklar yağmurla çıktı

Fotoğraf 2- Ege Telgraf, 02 Mart 2009.

Taha Aksoy ve Çank Karacaoğlu, Karşıyaka'da düzenlenen toplantıda hayvanseverlerle sohbet edip onların sorunlarını dinledikten sonra kendi elleriyle kedi-köpek maması dağıtımını yaptı.

AKP, kömür, beyaz esya, derken seçim yatırımlarına bir de kedi-köpek maması eldedi. Taha Aksoy, partisinin en zayıf halkası Karşıyaka'da hayvanseverlerle bir araya gelip gönül almaya çalıştı...

BAŞBAKAN İktidarı ele geçirenlerin yatırımları hayvanseverlerin tepkisiyle karşılayan AKP'nin bu kezim değişikliği yatırımlarına sadece köpeklerin Adana Aksoy, Karşıyaka'da Çank Karacaoğlu ile birlikte diğer bir uygulama ise...

ONCE hayvan dostları tarafından hazırlanan ve hayvan haklarını koruyan çağın bir fedakarlığına kıyan Çank Karacaoğlu, Aksoy'un bu kezim değişikliği...

Fotoğraf 3- Ege Telgraf, 02 Mart 2009.

Sanatçılardan Aziz Kocaoğlu'na destek

Sanatçılardan Aziz Kocaoğlu'na destek...
Sanatçılardan Aziz Kocaoğlu'na destek...
Sanatçılardan Aziz Kocaoğlu'na destek...
Sanatçılardan Aziz Kocaoğlu'na destek...
Sanatçılardan Aziz Kocaoğlu'na destek...
Sanatçılardan Aziz Kocaoğlu'na destek...
Sanatçılardan Aziz Kocaoğlu'na destek...
Sanatçılardan Aziz Kocaoğlu'na destek...
Sanatçılardan Aziz Kocaoğlu'na destek...
Sanatçılardan Aziz Kocaoğlu'na destek...

Fotoğraf 4- Posta Ege, 28 Mart 2009.

Fotoğraf 5- Yeni Asır, 2 Mart 2009.

Fotoğraf 6- Ege Telgraf, 4 Mart 2009.

Fotoğraf 7- Posta Ege, 10 Mart 2009.

Fotoğraf 8- Posta Ege, 26 Mart 2009.

Fotoğraf 9- Yeni Asır, 4 Mart 2009.

Fotoğraf 10- Yeni Asır, 6 Mart 2009.

Fotoğraf 11- Hürriyet İzmir, 3 Mart 2009.

Fotoğraf 12- Yeni Asır, 13 Mart 2009.

Fotoğraf 13- Milliyet Ege, 6 Mart 2009.

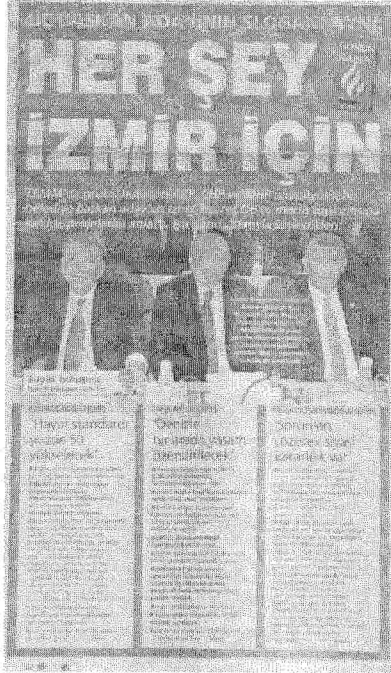

Fotoğraf 14- Yeni Asır, 10 Mart 2009.

Fotoğraf 15- Haber Türk Egeli, 14 Mart 2009.

Fotoğraf 16- Milliyet Ege, 20 Mart 2009.

Fotoğraf 17- Milliyet Ege, 23 Mart 2009.